

HİCABIN FELSEFESİ

<"xml encoding="UTF-8?">

HİCABIN FELSEFESİ

Hicap kelimesi lügat olarak farklı anlamlar taşımaktadır. Ancak, müfessirler ve Müslüman alimler nezdinde hicap, sadece kadınların örtünmesi anlamında kullanılır. Hicap iffetin meyvesi, iffet ise hicabın temelidir.

:Kur'an-ı Kerim'de, hicabın sebep ve felsefesini şöyle zikredilir

ذَٰلِكَ أَدَّتْهُ أَنْ يُعْرِفَنَّ فَلَا يُؤْذِينَ [1]

Onların tanınması ve incitilmemesi için en elverişli olan budur”

Konuyu biraz irdelersek şu neticeye varırız;

A) Müslüman kadının şahsiyet ve hürmeti konusunda örtünmenin tesiri

B) Eziyet edenlerin eza ve zararından korunması

Değerli mücevherat olmasından dolayı kadının hürmet ve şahsiyetinin korunmasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Bulundurduğu cezabiyetten dolayı yaratılışında bulunan tekvini sünnet gereği kadının varlığındaki hassasiyetlerin diğerlerinin eziyetine yol verilmemesi için hicapla örtünmesi gerekir.

Bu, yaratma kanununun bir mesajıdır ki latif varlıkların korunması gerektiğini ortaya koyar.Kur'an-ı Kerim, hasta kalplerin çirkin hedeflerine alet olmamaları için hicabın kadının hürmetini ve kerametini koruduğunu beyan eder.

Böylece kadının topluma karışmasıyla cinsi karşılaşmalar yok olur. Erkekler kadının sadece insani ilişkiler kalır. Böylece her ikisi eşit makam ve mevkilerde bulunurlar.

Onların mesuliyetleri ruhi ve cismi farklılıklarına göre tanımlanır. Allah Teala'nın kamusunda kadının toplumda bulunması men edilmediğinden topluma çıkma hicabın varlığına bağlı kılındı. Böylece kadının namahremlerin arasında bulunması durumunda hicabın zarurietu ortaya çıkar.

Örtü, insanın fitri isteklerindendir. Hz. Adem ve Hz. Havva'nın hayat hikayelerinde açıklandığı gibi içine düştükleri hatadan dolayı örtüleri yok olmuştu. Bu durumla karşılaşınca derhal kendilerini ağaç yapraklarıyla örtmeye kalkışmaları örtünün fitri zaruriet olduğuyla ilgili sözlerimizi te'yid etmektedir.

İnsanın hayvandan üstünlüklerinden biri icra ettiğı hicaptır. Onun cismani ve nefsanî özelliklerinden dolayı bu zaruridir. Yani kadın ve kızların kerametini, iffetini ve vakarını koruyan ve onu garantiye alan her şey onların hicabıdır.

Bu konuda Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmaktadır: Hicap ve kâmil bir şekilde örtünme kadınları en sağlam ve en güzel şekilde korur.[2]

Hükümleri yerine getirme zemininde önemli noktalardan biri varlık âleminde her şeyin yerinin gereğı gibi tanınabilmesidir. Yeryüzü sisteminde Allah Teala'nın varlığı bütün berraklığıyla aşikârdır.

Eşya ve amellerin Allah Teala ile irtibatı açık bir şekilde idrak edilir. Bu irtibat ve varlığı hakkıyla kavranınca, beşerin hayat problemlerinden çoğu çözümlenir.

İslami hükümlerin teşriinin hedefi, Allah Teala'ya yaklaşmaktır. Nefsi tezkiye, tezhip ve takva olmadan bu hedefe ulaşamaz. Zaten Allah Teala bu konuda şöyle buyurmaktadır: Şüphesiz ki Allah katında en şerefliiniz, en takvalınızdır.[3]

İçte takvanın oluşması ve onun amellerde belirginleşmesi hicapla dillendirilmesindendir. Konuya genel bir yaklaşımla bakıp günahlardan alıkoyan her türlü giysiyi hicap olarak isimlendirirsek hicap, zihni ve ruhi diye farklı kısımlara ayrılır.

Hicap kaymalardan, küfür ve şirk gibi ruhi günahlardan alıkoyar. Gözde, dilde, hareket ve davranışlarda, giyim ve kuşamda ve diğer alanlarda hicaba riayet tavsiye edilmiştir.

Kur'an'ı Kerim insanı kâmil bir şekilde inşa eder. Aynı şekilde kadın da insan inşa eder. Kadınların temel vazifesi insan inşa etmektir. Toplumlarda insan inşa eden kadınlar olmazsa toplumlar fesat ve bozgunla yüz yüze gelirler.

İslam dininin mukaddes hedeflerinden biri salim ve iyiliklerden müteşekkil faziletli toplumunu oluşturmaktır. Toplumun selameti kadınların selametine dayanmaktadır. Bu kadınlar iyiliklerin ve değerlerin annesidirler.

“Hakk” bütün dinlerde ve bütün beşeri topluluklarda en güzel ve en değerli kelime olarak kabul edilmiştir. Hukuku eda etmek, dinleri, şahısları, mekanları ve zamanları aşmaktadır.

Hangi din, milliyet ve kavimden olursa olsun toplumun her tabakasından her insan diğerlerinin hukukuna karşı hassasiyet gösterir. Bu durum hak ve hukuku zaman ve mekan üstü bir konuma getirmektedir.

Kadının hürmeti ne sadece kendisine hastır, ne kocasına, ne kardeşlerine ve ne de çocuklarına aittir. Bunların tümü razı olsalar dahi Kur'an razı olmaz. Çünkü kadının hürmet ve haysiyeti Allah'ın ait olan hakk şeklinde beyan edilmiştir. Kimse, “Ben hicapsızlığa razı oldum” deme hakkına sahip değildir.

Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmaktadır: “Allah Teala'nın hukuku, kulları tarafından eda edilmekten daha büyük, Allah'ın nimetleri de sayılmaktan daha çoktur”[4]

Ayrıca İmam Ali (a.s) şöyle buyurmaktadır: “Allah Teala'nın kulları üzerinde hakkı vardır. Bu da, kulların O'na itaat etmeleridir.”[5]

Allah Teala'nın hakkı büyük ve eda edilecek durumda değilse de Allah Teala'ya itaat ve sorumlulukları yerine getirme uğruna verilen çabalar bir nevi hakkı yerine getirme sayılır.

Allah Teala'nın emri olup dinin zaruri hükümlerinden biri olarak farz kıldığı hicap mutlaka korunmalıdır. Allah'ın bu farzının korunması O'na itaat edildiğini gösterir. O'na itaat ise kullarının yerine getirmesi gereken bir hak olarak konulmuştur. İnançlı insanlar genel maslahatlar için değil de güçlüklerine katlanarak ilahi had ve hakkı eda etmelidirler.

Öyleyse hicabın hikmeti, kulluğun mahiyetinin ölçülmesi ve kulların itaat etmesidir. Kadınlar, hicabı korumakla, insanlığın ibadetinin asıl mesajının ruhu olan itaati ispat edebilir ve Allah Tealaya itaat edenler zümresine nail olabilirler.

[1] Ahzab Suresi 33

[2] Nehcul-Belağa 31. Mektup

[3] Hucurat Suresi 13

[4] Bahar'ul Envar, C 77, S 76.

[5] Nehcul Belağa, 214. H.

İSLAM'DA ANNENİN MAKAMI

İslam'da annelik makamı ve annelik makamını ve insanın hayatındaki rolünü anlayabilmemiz için yüce Rabbimizin kitabına ve Resulullah'ın (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'nin nurlu sözlerine müracaat etmemiz gerekir. Biz de mümkün mertebe ayet ve hadislerden yararlanarak bu mevzuu sizlere açıklamaya çalışacağız.

Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Rabbin ondan başkasına ibadet etmemenizi ve anne babaya iyilik etmenizi emretmiştir. İkisinden birisi yahut her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara öf bile deme; onları azarlama onlara güzel söz söyle;

onlara rahmet ve şefkat dolu tevazu kanadını ger. Onlara alçak gönüllü ve şefkatli davran ve onlar hakkında dua edip şöyle de: Ey Rabbim, bunlar küçükken beni nasıl yetiştirip büyüttülerse, sen de onlara merhamet et, acı." (İsra Suresi, ayet 23-24)

Bir başka ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır: "Biz insana anne ve babasını tavsiye ettik anası onu zayıflık üstüne zayıflık çekerek karnında taşımıştır. Onun (memeden) ayrılmasında iki yıl içinde olmuştur onun için biz insana bana ve ana baba şükret dönüş banadır diye öğüt verdik."

Görüldüğü gibi bu ayetlerde Allah-u Teala anne babaya iyilik etmeği, onlara şükretmeyi kendi ibadeti ve şükrüyle yan yana zikretmiştir. Bu da Anne babanın Hak Teala indindeki makamını ve onlara iyilik ve itaat etmenin önemini göstermektedir.

Onun için anne, babaya itaat etmek günah ve farz olan şeyler haricinde farzdır. Hatta anne baba evladını sünnet olan bir ameli yapmaktan nehy edip başka bir işe emrederse onların dediğini yapması gerekir.

Bir gün bir kişi Resulullah'a (s.a.a) gelerek ya Resulullah dedi, anne babanın evlatları boynundaki hakkı nedir? Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurdu: "Onlar senin cennet ve cehennemindir."[1]

Yani onlara yapacağın iyilikler ve onlara karşı vazifelerini yerine getirmenle cenneti kazanabilirsin. Ama onlara karşı vazifelerini yerine getirmezsен cehennemî hak etmiş olursun.

Hız. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Anne babaya iyilik yapmak en büyük farızadır."[2]

İmam Sadık (a .s): "Allah anne babaya iyilik etmeyi emretmiştir" ayetini şöyle açıklamıştır: "İyilik etmek onlarla iyi geçinmek ve ihtiyaçlarını ağız açıp istemeden yerine getirmektir..."[3]

Yine Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Kim ömrünün uzamasını ve rızkının bollaşmasını istiyorsa, anne babasına iyilik etsin ve akrabalarına sılayı rahimde bulunsun."[4]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kıyamet gününde iyilerin efendisi ölümlerinden sonra anne ve babalarına iyilik yapan kimselerdir."[5]

Sekizinci İmamımız İmam Rıza (a .s): "Anne babaya iyilik etmek vaciptir; hatta müşrik olsa dahi. Elbette Allah'a isyan olan şeylerde onlara itaat edilmez."[6]

Buraya kadar ayet ve hadislerden anne ve babanın ikisine de iyilik ve itaat etmenin önemi anlaşılıyordu. Fakat diğer bir çok hadisten anlaşılıyor ki annenin hakkı ve ona iyilik yapmak daha önemlidir. İşte bu hadislerden bir bazıı:

Bir gün birisi Resulullah'a sorar: "Ben kime iyilik yapayım." Resulullah "Annene" der. Sonra tekrar kime diye sorduğunda tekrar "Annene" der. Adam tekrar sorar; Resulullah tekrar "Annene" der. Adam tekrar sorunca Resulullah bu sefer "Babana" diye cevap verir."[7]

Rivayet edildiğine göre birisi Resul-i Ekrem'e gelerek "Ya Resulullah, ben çok kötü işler yapmışım, acaba benim tövbem kabul olur mu? demiş. Resul-i Ekrem "Acaba annen veya baban yaşıyor mu? diye sormuş; o da "Babam yaşıyor" demiş.

Resul-i Ekrem "Git ve ona iyilik et" buyurmuş. Adam çıkıp gittikten sonra, Resul-i Ekrem yanındakilere dönerek şöyle buyurmuş: "Keşke annesi olsaydı da ona iyilik etseydi; tövbesi daha çabuk kabul olurdu."[8]

Bir gün Hz. Musa (a.s) Allah-u Teala ile münacat ederken Hak Teala'dan cennetteki arkadaşını kendisine tanıtmasını istiyor. Hak Teala şöyle hitap eder: "Senin cennetteki arkadaşın filan nahiyedeki gençtir.

Hz Musa genci bulmak için oraya geldiğinde onun kasaplık yapan biri olduğunu görür. Hz. Musa onu çaktırmadan takip etmeye başlar ki hangi amelle böyle büyük bir makamı elde ettiğini öğrenmiş olsun. Akşama kadar bekler; fakat onun için önemli olan ve böyle bir makama onu layık kılacak bir ameli göremez.

Akşam olunca genç, iş yerini kapatıp eve gitmek istediğinde Hz Musa kendini tanıtmadan adamdan, o gece kendisini misafir etmesini ister. Hz Musa bu vesileyle gece boyunca da gencin iyi amellerini takip etmeyi amaçlamaktadır. Genç Hz. Musa'nın isteğini kabul edip onu evine götürür. Hz. Musa eve girdiğinde gencin her şeyden önce yemek yaptığını.

Daha sonra evde bulunan ve eli ayağı felç olan ihtiyar bir kadının yanına gelerek büyük bir sabır ve şefkatle yemeği lokma lokma onun ağzına koyarak yedirdiğini, sonra elbisesini değiştirdiğini, ihtiyaç gidermesine yardımcı olduğunu; sonra da özel yerine yatırdığını görür. Hz. Musa (a.s) o gece sabaha kadar gencin normal dini vazifeleri dışında fevkalade bir amel, ibadet, münacat falanını görmez.

Sabah olduğunda ise yine genç evden çıkmadan o kadının yemeğini yedirir ve diğer ihtiyaçlarını gidermede şefkatle ona yardımcı olur. Vedalaşırken Hz. Musa gence sorar: "Bu kadın kimdir ve

sen ona yemek yedirirken, gözlerini gök yüzüne dikerek ne söylüyordu?

" Genç şu cevabı verir: "Bu benim annem" der. Ben ona yemek verdiğim zaman hakkımda şöyle dua ediyor: "Allah'ım bu hizmetlerin karşılığında oğlumu cennette Hz. Musa'nın yanına arkadaş eyle." Hz. Musa da gence annesinin duasının kabul olduğunu müjdeleyip Hak Teala'yla yaptığı münacatı kendisine anlatır."

İşte anne babanın hakkını riayet etmek böyle feyizlere insanı ulaştırır. Elbette bütün bunlardan önce, insanın mu'min ve takvalı olması gerekiyor.

Yine Resul-i Ekrem'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: "Cennet annelerin ayağı atındadır." [9]

Bir başka hadiste: "Annelerin ayaklarının altı, cennet bahçelerinden bir bahçedir" buyurmaktadır.

Bu hadisin bir manası şudur ki cenneti kazanmak, annelerin gönlünü kazanmak, onlara iyilik etmekle mümkün olur. Bir başka manası da: "Anneler isterse dünyayı cennete çevirebilirler, yetiştirdikleri mu'min ve salih evlatlarla.

Çocukların saadet ve mutluluğunun temel taşı koyan annelerdir. Kötülük ve bedbahtlıklarının ilk temel taşı koyan da yine annelerdir. Zira niyetleri, yedikleri lokmalar, amelleri, davranışları, imanı ve takvası rahimdeki çocuğu üzerinde de etkilidir.

Doğduktan sonra da çocuk, anne ve babanın, özellikle annenin bütün hareketlerini izleyip taklit eder. Annenin verdiği terbiyeyle çocuğun ilerideki şahsiyeti yavaş yavaş oluşmaya başlar. Bu yüzden Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Saliha bir eşle evlenmesi bir erkeğin saadetindendir." [10] Zira ailenin ve çocukların saadeti büyük ölçüde anneye bağlıdır.

Başka bir hadiste İmam Cafer-i Sadık (a .s) şöyle buyurmuştur: "İffetli ve hayalî bir annesi olana ne mutlu!" [11]

İşte bütün bunlar annenin insan hayatındaki vazgeçilmez rolünü ve önemini gösteriyor. Evet anne anneliğin yanı sıra bir öğretmendir. Bu yüzden de onu imanlı yetiştirip cennetlik yaparsa, onun bütün hayırlı amellerinde ortak olur.

Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Eğer birisi kız çocuğunu iyi bir şekilde yetiştirip terbiye ederse, ona iyi bir talim ve terbiye verip güzel ve faydalı şeyler öğretir ve onu Allah'ın verdiği nimetlerden yararlandırırsa, o çocuk onunla cehennem arasında bir perde olur (cehenneme gitmesini önler)."[12]

İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah-u Teala kıyamet günü bazı anne ve babalara mükâfat verecek. 'Ey Rabbimiz, bu mükafatları nereden hak ettik? Bizim amellerimiz buna layık değildi' diye sorduklarında şu cevabı alacaklar: 'Bu mükâfatlar çocuğunuza Kur'an öğretmeniz ve onu İslam diniyle tanıştırdığınız içindir.'"[13]

Yüce Rabbimiz'den annelerimiz hakkında görevlerimizi en iyi şekilde yerine getirmeyi ve bacılarımıza Hz. Fatıma'yı örnek alan anneler olmayı nasip buyurmasını diliyoruz.

[1] Et-Terğib-u Vet-Terhib, C.3, S.316.

[2] Ğurer-ul Hikem, Hadis: 4423

[3] El-Kafi, C.2, S.157.

[4] Et-Terğib-u Vet-Terhib, C.3, S.317.

[5] Bihar-ül envar, C.74, S.86.

[6] Bihar-ül envar, C.74, S.72.

[7] El-Kafi, C.2, S.159.

[8] Bihar-ül envar, C.74, S.82.

[9] Kenz-ül Ummal, Hadis: 45439.

[10] El-Kafi, C.5, S.327.

[11] Bihar-ül Envar, C.23, S.79.

[12] Kenz-ül Ummal, Hadis: 45391.

[13] Müstedrek-ül Vesail, C.1, S.290